

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2011	CONVOCATORIA: JUNIO 2011
HISTÒRIA D'ESPANYA	HISTORIA DE ESPAÑA

BAREM DE L'EXAMEN

1. Descriviu el tipus de fonts utilitzades, sobretot el primer text (1 punt).
2. Identifiqueu les idees principals d'ambdós textos i situeu-les pertinentment en el nucli temàtic corresponent (2,5 punts).
3. Expliqueu, en poques paraules, els conceptes «lliurecanvisme» i «proteccionisme» (2 punts).
4. Descriviu la vida política i les principals mesures de reforma del sistema polític a Espanya a principis del segle XX. Utilitzeu per a això les fonts que s'han de comentar (2,5 punts). Desenvolpeu quins aspectes de les polítiques econòmiques i quins factors van condicionar l'evolució de l'economia espanyola en el període de 1880 a 1930 (2 punts).

PRIMERA OPCIO

Document 1

“El senyor Alfons XIII per la gràcia de Déu i la Constitució Rei d'Espanya;
A tots els que vegem i entenguen aquesta llei, sapieu: que les Corts han decretat i Nós sancionat el següent:
Article 1r. En els contractes per compte de l'Estat per a qualsevol classe de serveis i obres públiques seran admesos únicament els articles de producció nacional. No obstant això, El Govern podrà disposar que s'admeten proposicions de la indústria estrangera pels motius següents:

- Primer. Per imperfecció del producte nacional, declarada després de practicar anàlisi o assajos amb intervenció dels interessats.
- Segon. Per notable deficiència del cost del producte nacional en el lloc del seu destí amb relació al producte estranger.
- Tercer. Per reconeguda urgència, que no pot satisfer la indústria espanyola.
- Quart. Per no existir la producció nacional respectiva”.

Llei de protecció a la indústria nacional, *Gaceta de Madrid*, 15 de febrer de 1907.

Document 2

“La protecció enfront de l'exterior és la mesura que de manera més insistent i imperativa van reclamar les organitzacions empresarials a l'Administració. No obstant això, cobert aquest objectiu, als industrials espanyols se'ls va plantejar el problema de com mantenir uns nivells de beneficis acceptables sent tan dèbil i poc dinàmica la demanda interior (a causa de l'endarreriment agrari).

La solució vindria per la via de l'ajuda directa de l'Estat, ja siga mitjançant exempcions i privilegis fiscals, a través de primes i ajudes, o per mitjà de compres públiques. Un exemple característic d'aquesta tendència és la Llei de Foment d'Indústria de 1907 (que es repetirà, corregida i augmentada, el 1917). Abans de continuar, cal dir que en la resta de països succeïa alguna cosa pareguda.

No obstant això, i tal com succeeix amb la protecció aranzelària, el que caracteritza a Espanya és la intensitat i amplitud amb què es recorre a aquestes mesures d'assistència als sectors industrials, sempre que no tinguen un cost directe en els pressupostos públics. I també es distingeix perquè les mesures i plans governamentals no fomenten en absolut estructures de costos més competitives”.

Albert Carreras i Xavier Tafunell, *Historia económica de la España contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2004, p. 196.

1. Descriviu el tipus de fonts utilitzades en els textos (1 punt).
2. Identifiqueu les idees principals dels textos i situeu-les en el seu context històric i en el nucli temàtic corresponent (2,5 punts).
3. Expliqueu, en poques paraules, els conceptes «involucionisme» i «aprofundiment democràtic» (2 punts).
4. Expliqueu el procés de la Transició Democràtica i el paper dels partits polítics i les institucions en la seua consolidació, incidint en les dificultats per a construir una societat democràtica, basant-vos en els textos (2,5 punts). Mencioneu els canvis polítics que es produeixen en la Transició Democràtica en comparació amb el règim de Franco (2 punts).

SEGONA OPCIÓ

Document 1

“Ens proposem governar sobre la base de tres principis que he de proclamar categòricament: La pau social, és a dir, la seguretat ciutadana [...]. La unitat nacional, que s'enforteix amb la diversitat dels nostres pobles [...]. El progrés, com a instrument al servei de la justícia [...] que ens obliga a lluitar contra les diferències que privilegien certs grups i marginen altres.

El Govern complirà i farà complir la llei. No permetrem cap actuació al marge de la Constitució, i els que pensen que poden violentar-la trobaran una resposta rigorosa per la nostra part [...]. Ni el terror, ni els intents involucionistes desviaran la decisió del Govern de fer complir la Constitució [...].

Treballarem amb tenacitat per a aplanar els obstacles que encara s'oposen a la nostra plena integració en les Comunitats Europees, i creiem que no serà pretensions aconseguir l'adhesió dins de l'horitzó donat per la present legislatura [”].

Selecció del primer discurs d'investidura com a president del Govern pronunciat per Felipe González després del triomf electoral del 28 d'octubre de 1982. Publicat en ABC, 1 de desembre de 1982.

Document 2

“Els socialistes propugnaven una “aprofundiment democràtic” que UCD, pels seus orígens franquistes, mai arribaria a aconseguir, segons ells, i requerien un judici sense paliatius dels implicats en el 23-F. Però al mateix temps, es mostraven moderats en els seus plantejaments institucionals i socioeconòmics, que exclouïen les nacionalitzacions, tan temudes per la burgesia financera.

Vertaderament els resultats electorals van significar un gegantí rebuig popular als colpistes i al seu singular al·legat que el que ells volien era el millor per al poble espanyol. El PSOE va obtenir una victòria que va sobrepasar tots els supòsits: 10.127.092 vots (el 47,26% del total: 202 escons). [...] Aliança Popular va arribar fins als 5.548.335 vots (25,89%: 107 escons). En canvi, UCD es va esfondrar definitivament: 1.323.339 vots (6,17%: 11 diputats) [...].

Els socialistes no havien portat per si mateixos la democràcia, encara que havien contribuït eficaçment al seu triomf; el corresponia ara assegurar-la [...]. L'accés del socialisme en poder al cap de cinquanta anys es produïa sense traumes ni violències de cap gènere: la continuïtat, garantida per la Corona, era el màxim èxit del model espanyol de transició a la democràcia. “Moltes persones –ha escrit Gilmour– van contribuir activament a l'èxit de l'empresa: polítics, sindicalistes, periodistes, empresaris, acadèmics i alguns generals. Però sense el rei no hauria sigut possible [...]”.

Carlos Seco Serrano, *Historia de España (12). El régimen de Franco y la transición a la democracia (de 1939 a hoy)*, Planeta, Barcelona, 1991, p. 454.

1. Describe el tipo de fuentes utilizadas, sobre todo el primer texto (1 punto).
2. Identifica las ideas principales de ambos textos, situándolas pertinentemente en el núcleo temático correspondiente (2'5 puntos).
3. Explica, a grandes rasgos, los conceptos "librecambismo" y "proteccionismo" (2 puntos).
4. Describe la vida política y las principales medidas de reforma del sistema político en España a principios del siglo XX. Utiliza para ello las fuentes a comentar (2,5 puntos). Desarrolla qué aspectos de las políticas económicas y qué factores condicionaron la evolución de la economía española en el período de 1880 a 1930 (2 puntos).

PRIMERA OPCIÓN

Documento 1

"Don Alfonso XIII por la gracia de Dios y la Constitución Rey de España;

A todos los que la presente vieren y entendieren, sabed: que las Cortes han decretado y Nos sancionado lo siguiente:

Artículo 1º. En los contratos por cuenta del Estado para toda clase de servicios y obras públicas serán admitidos únicamente los artículos de producción nacional. Sin embargo, el Gobierno podrá disponer que se admitan proposiciones de la industria extranjera por los motivos siguientes:

Primero. Por imperfección del producto nacional, declarada después de practicar análisis o ensayos con intervención de los interesados.

Segundo. Por notable deficiencia del coste del producto nacional en el lugar de su destino con relación al producto extranjero.

Tercero. Por reconocida urgencia, que no puede satisfacer la industria española.

Cuarto. Por no existir la producción nacional respectiva".

Ley de protección a la industria nacional, *Gaceta de Madrid*, 15 de febrero de 1907.

Documento 2

"La protección frente al exterior es la medida que de manera más insistente e imperativa reclamaron las organizaciones empresariales a la Administración. Sin embargo, cubierto este objetivo, a los industriales españoles se les planteó el problema de cómo mantener unos niveles de beneficios aceptables siendo tan débil y poco dinámica la demanda interior (a causa del atraso agrario).

La solución vendría por la vía de la ayuda directa del Estado, bien mediante exenciones y privilegios fiscales, bien a través de primas y ayudas, o bien por medio de compras públicas. Un ejemplo característico de esta tendencia es la Ley de Fomento de Industria de 1907 (que se repetirá, corregida y aumentada, en 1917). Antes de continuar, hay que decir que en el resto de países sucedía algo parecido.

Sin embargo, y tal como sucede con la protección arancelaria, lo que caracteriza a España es la intensidad y amplitud con la que se recurre a estas medidas de asistencia a los sectores industriales, siempre que no tengan un coste directo en los presupuestos públicos. Y también se distingue porque las medidas y planes gubernamentales no fomentan en absoluto estructuras de costes más competitivas".

Albert Carreras y Xavier Tafunell, *Historia económica de la España contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2004, p. 196.

1. Describe el tipo de fuentes utilizadas en los textos (1 punto).
2. Identifica las ideas principales de los textos, situándolas en su contexto histórico y en el núcleo temático correspondiente (2,5 puntos).
3. Explica, a grandes rasgos los conceptos de “involucionismo” y “profundización democrática” (2 puntos).
4. Explica el proceso de la Transición Democrática y el papel de los partidos políticos y las instituciones en su consolidación, incidiendo en las dificultades para construir una sociedad democrática basándose en los textos (2,5 puntos). Menciona los cambios políticos que se producen en la Transición Democrática en comparación con el régimen de Franco (2 puntos).

SEGUNDA OPCIÓN

Documento 1

“Nos proponemos gobernar sobre la base de tres principios que debo proclamar categóricamente: La paz social, es decir, la seguridad ciudadana [...]. La unidad nacional, que se fortalece con la diversidad de nuestros pueblos [...]. El progreso, como instrumento al servicio de la justicia [...] que nos obliga a luchar contra las diferencias que privilegian a ciertos grupos y marginan a otros.

El Gobierno cumplirá y hará cumplir la ley. No permitiremos ninguna actuación al margen de la Constitución, y los que piensen que pueden violentarla encontrarán una respuesta rigurosa por nuestra parte [...]. Ni el terror, ni los intentos involucionistas desviarán la decisión del Gobierno de hacer cumplir la Constitución [...].

Trabajaremos con tesón para allanar los obstáculos que aún se oponen a nuestra plena integración en las Comunidades Europeas, y creemos que no será pretencioso conseguir la adhesión dentro del horizonte dado por la presente legislatura [...].”

Selección del primer discurso de investidura como Presidente del Gobierno pronunciado por Felipe González después del triunfo electoral del 28 de octubre de 1982. Publicado en ABC, 1 de diciembre de 1982.

Documento 2

“Los socialistas propugnaban una “profundización democrática” que UCD, por sus orígenes franquistas, jamás llegaría a conseguir, según ellos, y requerían un juicio sin paliativos de los implicados en el 23-F. Pero al mismo tiempo, se mostraban moderados en sus planteamientos institucionales y socioeconómicos, que excluían las nacionalizaciones, tan temidas por la burguesía financiera.

Verdaderamente los resultados electorales significaron un gigantesco rechazo popular a los golpistas y a su singular alegato de que lo que ellos querían era lo mejor para el pueblo español. El PSOE obtuvo una victoria que rebasó todos los supuestos: 10.127.092 votos (el 47,26% del total: 202 escaños). [...] Alianza Popular llegó hasta los 5.548.335 votos (25,89%: 107 escaños). En cambio, UCD se vino definitivamente abajo: 1.323.339 votos (6,17%: 11 diputados) [...].

Los socialistas no habían traído por sí mismos la democracia, aunque habían contribuido eficazmente a su triunfo; les correspondía ahora asegurarla [...]. El acceso del socialismo al poder al cabo de cincuenta años se producía sin traumas ni violencias de ningún género: la continuidad, garantizada por la corona, era el máximo éxito del modelo español de transición a la democracia. “Muchas personas –ha escrito Gilmour– contribuyeron activamente al éxito de la empresa: políticos, sindicalistas, periodistas, empresarios, académicos y algunos generales. Pero sin el rey no habría sido posible [...]”.

Carlos Seco Serrano, *Historia de España*(12). *El régimen de Franco y la transición a la democracia (de 1939 a hoy)*, Planeta, Barcelona, 1991, p. 454.